



# De kogel is door de kerk...

## Het verbod op chemie op verhardingen treedt in werking

Het verbod op professioneel gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen treedt officieel in werking. Dat betekent dat iedereen hard aan de slag moet om de transitie naar chemievrij onkruidbeheer op verhardingen te maken. Stad + Groen vroeg partijen naar een eerste reactie en stelde de vragen: wat betekent het verbod voor jullie, hoe gaan jullie erop anticiperen en hoe worden groenbeheerders geholpen?

**EGBERT ROOZEN, DIRECTEUR VHG**

‘Het is goed dat er nu duidelijkheid is. Het nieuwe groeiseizoen is van start gegaan. De discussie over een mogelijk verbod op het gebruik van glyfosaat op verhardingen heeft jaren geduurd. Ondernemers weten nu eindelijk waar ze aan toe zijn. Belangrijk is, dat ook klanten zich realiseren dat het verbod vanaf nu geldt en dat er een omschakeling moet plaatsvinden. Hier ligt een rol voor ondernemers om te adviseren over alternatieve methoden, beheer en budget.’

‘Nu het verbod een feit is, ligt er voor Branchevereniging VHG vooral een taak wat betreft het monitoren van de praktische uitwerking van het verbod. Zijn er knelpunten en hoe lossen we die op? Dit is informatie die we onder de aandacht van de politiek moeten blijven brengen. Het verbod is wat mij betreft geen eenrichtingsverkeer. Ondernemers en opdrachtgevers moeten het verbod naleven en naar oplossingen zoeken, maar ook voor de overheid als wetgever blijft hierin een rol. Ik hoor graag van ondernemers waar zij tegenaan lopen en met welke boodschap ik naar Den Haag moet gaan. Het gaat mij er dan niet om het toelaten van glyfosaat weer mogelijk te maken, maar vooral om ervaringen terug te koppelen en ruimte te maken voor alternatieve milieuvriendelijke onkruidbestrijdingsmethoden.’

‘We hebben in de afgelopen periode, onder andere samen met Stadswerk, al informatiebijeenkomsten georganiseerd over de uitwerking van het gebruiksverbod van glyfosaat op verhardingen. Als daar bij onze achterban behoefte aan is, dan blijven we dat doen. Als VHG organiseren we regelmatig regionale studieclubs voor groenvoorzieners, waarbij ook opdrachtgevers van harte welkom zijn. Daarnaast beantwoorden we vragen via onze VHG-Ondernemershelpdesk.’

**KEES TORN BROERS, SIGHT LANDSCAPING**

‘Onze reactie is positief; hier hebben we lang op gewacht. Het is goed dat er definitief duidelijkheid komt, zodat innovaties, ontwikkeling en investeringen niet geremd worden door de discussie over wel of niet chemie. Er is nog wel wat onduidelijkheid over alle randvoorwaarden en de exacte ingangsdatum, maar ik ga ervan uit dat hier snel een vervolg aan wordt gegeven. Wij hebben ons al jaren voorbereid en hebben veel geïnvesteerd in alternatieve methoden en aanpak. Iedereen wist dat dit eraan zat te komen. Als je nu nog wat moet regelen, loop je achter de feiten aan. Ook de meeste opdrachtgevers hebben het al geregeld. Er zijn opdrachtgevers die tot het laatste moment hebben gewacht; wij hebben hierop geanticipeerd door extra capaciteit te reserveren, zodat wij ook hen van dienst kunnen zijn.’

‘Ik denk dat het goed is om de discussie nu te verleggen naar de ontwikkeling van nog efficiëntere methoden, het geven van invulling aan preventie, een andere inrichting en een integrale aanpak van de openbare ruimte. Deze discussie is gelukkig al op gang gekomen, maar krijgt hiermee hopelijk een nieuwe impuls.’

**JAN VRIJ, AH VRIJ**

‘Ik vind: áls het chemievrij kan (en ja, het kan), dan moeten we het ook chemievrij doen. Maar het belangrijkste is dat er nu duidelijkheid is voor iedereen. Wij gaan niks anders doen dan we al deden. We hebben geïnvesteerd in verschillende methodes: mechanisch en twee thermische methodes. Hoe wij groenbeheerders helpen? Door te doen wat we beloven. Onkruidbestrijding valt en staat met goed vegen, zowel op straat als op de stoep.’

**GERARD VELS, MARCEL VAN DYCK**

‘Het verbod kwam er toch nog snel, helemaal omdat het naar verwachting direct zal ingaan. De onkruidbestrijdingsmachines zijn zo populair, dat ze nu al bijna niet aan te slepen zijn. We gaan hier natuurlijk op anticiperen door de productie op te voeren en nog veel harder te werken. Daarnaast gaan we de groenbeheerder helpen waar we kunnen, op alle mogelijke manieren die in ons bereik liggen! We hebben immers een oplossing voor zeer efficiënt chemievrij onkruidbeheer, met behulp van uiterst moderne werktuigdragers van Multihog. Kortom: rust en kalmte bewaren en gewoon hard aan het werk gaan om de transitie tot een succes te maken!’



### **GOOF RIJNDORP, BRAS FIJNAART**

‘Tot voor kort was het onduidelijk wanneer het verbod van kracht zou worden. Nu weten we waar we aan toe zijn. Bras Fijnaart is al geruime tijd actief in het uitvoeren van niet-chemische onkruidbestrijding in openbare gebieden. Al heel wat jaren heeft het bedrijf een vloot borstel-machines aan het werk. Met het verbod van Roundup op verhardingen in zicht is er afgelopen najaar geïnvesteerd in de nieuwste hetelucht-apparatuur om onkruid te lijf te gaan.’

‘Bras Fijnaart gelooft in een geïntegreerde aanpak van onkruidbestrijding. Voorkomen dat de oppervlakte een voedingsbodem wordt voor onkruid door een goed veegbeleid, eventueel aangevuld met een borstelronde vroeg in het jaar, en het met hete lucht bestrijden van jong onkruid gedurende het groeiseizoen, dat zijn de belangrijkste onderdelen van de geïntegreerde aanpak. Ons bedrijf neemt dat graag volledig over van de opdrachtgever en is klaar voor de toekomst. Van het informeren van bewoners tot het aanleveren van managementrapportages voor het gemeentebestuur: ons bedrijf neemt het graag over van de opdrachtgever en zal het op een gedegen wijze uitvoeren. Met de juiste aanpak hoeft het verbod van Roundup geen negatieve gevolgen te hebben voor de beeldkwaliteit van verhardingen. Pak het bestrijden van onkruid structureel aan!’



### **ERIK BRETVELD, WAVE EUROPE**

‘Het heeft langer geduurd dan verwacht, maar Wave is er altijd van overtuigd geweest – en heeft daarover ook altijd als zodanig gecommuniceerd – dat het verbod er zou komen in 2016. Concreet betekent het verbod dat wij doorgaan op de ingeslagen koers van het ontzorgen van de markt, en dat we zelfs verder gaan opschalen. Wave biedt al de beste TCO met zijn machineportfolio. Daarnaast is heetwatertechnologie een duurzame techniek, en komen we in 2016 met een nieuwe range aan producten op het gebied van duurzame gas- en batterijoplossingen, evenals doorontwikkelingen van de sensortechnologie. Wij helpen de klant al: we leiden hem op in het omgaan met ons machineportfolio, we delen onze knowhow over de manier waarop je dat kunt inzetten, we wijzen op onze techniek enzovoorts. Onze klant krijgt niet alleen een machine, maar een heel “concept”, waarin techniek, kostprijs per m2 en service belangrijke aandachtspunten zijn.’

‘Wave is klaar voor de volgende groeifase, omdat we er nooit aan getwijfeld hebben dat deze stap gezet zou worden door de politiek. Er is heel veel geld geïnvesteerd en uiteindelijk verloren door de “gifjongens”, alleen maar uit eigenbelang, niet uit maatschappelijk belang. De gemeenten en dienstverleners die hier niet op geanticipeerd hebben, zullen nu versneld hun visie moeten ontwikkelen en meters moeten maken.’



### **ERIC PLADDET, GREENENGINEERS**

‘Voor ons betekent dit ook meer duidelijkheid ten opzichte van onze opdrachtgevers in de openbare ruimte. Persoonlijk ben ik er heel content mee dat het verbod er nu is. We kunnen nu als sector verder gaan bouwen aan een chemievrije openbare ruimte. De doorontwikkeling van de verschillende technieken kan nu verder uitgebouwd worden. Concreet betekent dit voor ons dat we die ontwikkelingen op de voet volgen en dat we gemeenten gaan adviseren over chemievrij beheer van hun openbare ruimte.’

‘De groenbeheerder heeft behoefte aan een goed en onafhankelijk advies over het chemievrij beheer van de openbare ruimte. Wij kunnen daarbij ondersteuning bieden en daarnaast helpen met een goede budgetraming, heldere contracten voor de uitvoering van chemievrij beheer van de openbare ruimte en een goede begeleiding/coaching van de groenbeheerder. Chemisch bestrijden van onkruid werd vaak op basis van frequentie uitgevoerd. In de meeste gevallen moet er nu een omschakeling plaatsvinden van werken op basis van frequentie naar beeldgericht werken. Dat vergt een andere werkwijze, ook in het toezicht; daarbij kunnen wij de groenbeheerder ondersteunen.’

‘We merken dat de markt erg onrustig is. Machines zijn niet aan te slepen. Aannemers bouwen daarom meer risico in bij aanbestedingen, wat heel begrijpelijk is, maar wat tot gevolg heeft dat gemeentes vaak in de problemen komen met hun budgetten. Daarnaast zie je dat gemeentes verkeerd zijn voorgelicht en onkruidbeheer op verhardingen met te krappe budgetten aanbesteden. Kortom, ik hoop dat deze onrust van korte duur is en dat we op niet al te lange termijn kunnen genieten van een mooie en schone openbare ruimte, die steeds chemievrijer wordt.’



### **WILCO BOENDER, VERHEIJ INTEGRALE GROENZORG**

‘Goed dat er nu eindelijk duidelijkheid is. Man, man, man, wat een beladen dossier was dit de afgelopen tien jaar. Maar ere wie ere toekomt. Felicitaties aan alle Grashoff-fans. De linkse kerk met zijn groene vooruitgangsgeloof heeft gewonnen. Overigens vind ik het fijn dat mijn kinderen op de camping nog wel glyfosaat van de straat kunnen blijven likken en mijn particuliere buurman lekker een overdosering mag blijven spuiten.’

‘Gemeenten en grote overheidsklanten waren de afgelopen jaren al overgegaan op alternatieve methoden. Er is dus ervaring genoeg met hete lucht, heet water en het traditionele handplukwerk. We hebben dit thema de afgelopen jaren al veel besproken bij onze klanten aan tafel. De komende weken gaan we met het besluit onder de arm naar onze overige opdrachtgevers, zoals zorginstellingen, bedrijven enzovoorts. We komen dan met een voorstel op maat om het onkruid alternatief te verwijderen. Met de daarbij komende (meer)kosten. Groenbeheerders gaan we op meerdere punten helpen: het gesprek verder aangaan, alternatieve methoden op maat inzetten. We hebben expertise en alle methoden in huis. We moeten goed blijven monitoren, openstaan voor alle nieuwe alternatieven en een bijdrage leveren aan de communicatie met gebruikers van terreinen en openbare ruimten. Verder is er genoeg over geschreven en gesproken. Geen tijd meer voor discussie; dossier gesloten. Het seizoen gaat beginnen; we gaan nu volle bak aan de slag. Ik kijk wel uit naar jurisprudentie over de uitzonderingen ...’



### **GODFRIED VIS, ANTEA GROUP**

‘Een moedig besluit en eindelijk duidelijkheid over een langspevend onderwerp. We verwachten een toename in de vraag naar beheer en beleidsplannen met betrekking tot het schoonhouden van verhardingen, zodat nieuwe budgetten vastgesteld kunnen worden met inzicht in de consequenties van dit besluit. Ook zien we dat de onderhoudscontracten aangepast worden. We willen groenbeheerders helpen met onze expertise en ondersteuning door GBI met zijn apps en kennisbank, en met beheerplannen en onderhoudscontracten. We gaan echt een nieuwe fase in. Ik ben benieuwd of dit de doorbraak is in het thema circulaire economie. En of dit voor gemeenten aanleiding is om met bewoners in gesprek te gaan, om te voorkomen dat zij zelf het stoepje schoon gaan spuiten met gif uit het tuincentrum.’



### **IVO DE GROOT, WOLTERINCK**

‘Het is natuurlijk goed nieuws dat het nu echt definitief is en dat de sector hieraan een impuls kan geven. In 2008 is Wolterinck bv overgegaan op chemievrij onkruidbeheer. Wij kunnen nu versneld doorgaan op deze ingeslagen weg, zonder in discussie te raken met voorstanders van chemie. Voor Wolterinck betekent dit dat wij gaan opschalen om onze (potentiële) opdrachtgevers te ontzorgen. Wij hebben het verbod zie aankomen en hebben erop geanticipeerd door middel van het uitbreiden van ons machinepark (de Wave sensor-serie). Mocht het nodig zijn, dan zullen wij verder investeren.’

‘Al vanaf 2008 ondersteunen wij groenbeheerders die de overstap naar chemievrij onkruidbeheer al hebben gemaakt. Dit zal nu niet anders zijn bij groenbeheerders die advies willen inwinnen. Mocht er nog niks geregeld zijn, dan is het tijd om snel over te gaan tot actie. Onze verwachting is namelijk dat de markt onder druk staat en dat er een tekort is aan onkruidbeheersingsmachines. Chemievrij onkruidbeheer is volgens ons een specialisme, waarbij – als je niet goed bent voorbereid – onaangename verrassingen kunnen optreden, zowel bij de beheerder als bij de eindgebruiker (de inwoners). Vorig jaar heeft Wolterinck het concept Huurwave in de markt gezet, om collega-bedrijven en gemeenten de mogelijkheid te bieden de werkzaamheden (chemievrij onkruidbeheer) zelf uit te voeren op een flexibele en betaalbare basis. Ook bieden wij ondersteuning aan partijen die geen of slechts geringe ervaring hebben. Met Huurwave anticiperen wij op de ontstane marktomstandigheden. Wij hebben nu de beschikking over de nieuwe Wave Sensor-serie 2.0 op Holder werktuigdragers. Deze zijn vanaf eind april te huur.’



### **MENNO LOOMAN, HOAF INFRARED TECHNOLOGY**

‘Niet-chemisch onkruidbeheer is de afgelopen jaren langzaam geïntegreerd in het groenbeheer. Het politieke proces voorafgaand aan het verbod heeft Hoaf gebruikt om met een aantal innovatieve producten te komen, waaronder de Hoaf WeedAir en de Hoaf WeedSteam. Ook de markt is qua denk- en handelwijze nu zover dat men kan overstappen op niet-chemisch onkruidbeheer. Al zullen er zeker een aantal partijen zijn die dit verbod niet zo snel hadden verwacht. Zij zullen nu snel moeten schakelen.’

‘Hoaf is al sinds de jaren tachtig sterk vertegenwoordigd op de Nederlandse en Europese markt. Deze markten zijn de laatste jaren sterk groeiende. Hoaf heeft op het komende Nederlandse verbod geanticipeerd door afgelopen winter de productie aanzienlijk op te voeren. Wij kunnen de meeste modellen Hoaf-onkruidbranders en heteluchtapparaten uit voorraad leveren. Zo niet, dan zijn ze op korte termijn leverbaar. Het Hoaf-programma is zeer breed wat betreft modellen en werkbreedtes. Voor praktisch elke toepassing en elke situatie heeft Hoaf een technische oplossing voor de groenbeheerder. Daarnaast biedt Hoaf persoonlijk advies, door zijn opgebouwde kennis beschikbaar te stellen. Niet elke technische oplossing is namelijk altijd geschikt.

We werken tevens samen met stakeholders, die met hun kennis eveneens groenbeheerders van advies kunnen voorzien.’



### **BASTIAAN PUNT, PUNT BV**

‘Duidelijkheid; de markt weet nu eindelijk definitief waar ze aan toe is. Linksom of rechtsom, er is duidelijkheid voor iedereen. Leveranciers, opdrachtnemers en opdrachtgevers weten nu wat de spelregels zijn’, aldus Bastiaan Punt. ‘Veel gemeenten hebben begin dit jaar al de stap gezet om een transitie door te voeren en hun budgetten aan te passen. Wij hebben hierop geanticipeerd door meer machines aan te schaffen, om klaar te staan voor het groeiseizoen. We gaan groenbeheerders helpen door veel advies te geven aan gemeenten die de overgang nog moeten maken, die daar niet of nauwelijks in geïnteresseerd waren, maar nu wel moeten. Het is opvallend hoeveel gemeenten zo laat nog een en ander willen gaan ‘regelen’, maar eigenlijk niet weten wat niet-chemische onkruidbestrijding kost. Het verbod zat er toch duidelijk al een aantal jaren aan te komen.’



### **BERT VAN LOON, WEED CONTROL**

‘We zijn verheugd dat er nu eindelijk duidelijkheid is. Het besluit werd meerdere keren uitgesteld, waardoor de waan werd gewekt dat het ‘de volgende keer ook wel uitgesteld zou worden’. Nu het zwart op wit staat, is er eindelijk duidelijkheid voor de markt. Dit merken we ook aan reacties uit de markt. Voor ons betekent het verbod een enorme groei. Je ziet al enige tijd dat mensen gaan investeren in chemievrij beheer. De signalen waren immers duidelijk: Kamerleden waren het met elkaar eens en er werden verschillende Green Deals uitgezet. Sinds december is alles in een stroomversnelling geraakt en hebben we opgeschaald. Mijn gevoel zegt dat 60 à 70 procent van de partijen al overgeschakeld is op chemievrij beheer. Een klein aantal klampte zich vast aan de hoop dat het niet door zou gaan, maar alles wees erop dat dit wel het geval was. Diegenen die nu nog moeten schakelen, zijn eigenlijk te laat.’

‘Anderzijds zetten we in op kennis: wat is de juiste aanpak? Wat betreft ondersteuning van groenbeheerders zetten we ook in op meer integraliteit. Er moet meer nagedacht worden over wat er in de openbare ruimte als geheel moet gebeuren. Thermische en mechanische onkruidbestrijding, maar ook andere werkzaamheden, zoals het opruimen van bladafval en het reinigen van straatkolken, horen hier allemaal bij. Door deze werkzaamheden op elkaar af te stemmen, kun je efficiënter werken en besparen op kosten. Partijen die erop voorgesorteerd hebben, hebben dit onder controle. Het is zaak dat partijen die nu omschakelen, ook op die manier gaan werken. Er zijn gemeentes die tot het allerlaatste moment hebben gewacht, waardoor sommige aannemers hier in een korte tijd mee aan de slag moeten.’



### COEN VERHELST, MECLEAN

'De overheid is er al jaren mee bezig en op een gegeven moment weet je: dit is een gelopen race. Ik twijfel wel of de markt erop voorbereid is. Je merkt dat veel mensen lange tijd dachten dat het wel los zou lopen. Bovendien wordt er vaak gedacht in oude patronen. Zo zie je vaak dat mensen die voor de eerste keer kennismaken met bestrijdingsmethoden op basis van heet water, verbaasd zijn dat het waterverbruik hoger ligt dan bij het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast wordt vaak gedacht dat je bij deze methode een heel brede machine nodig hebt, liefst met uitschuifbare spuitbomen. Dergelijke denkwijzen stammen uit het tijdperk van chemisch bestrijden en zijn fundamenteel onjuist.'

'De komende tijd zorgen we ervoor dat de markt ons kan vinden. We merken al maanden dat de vraag stijgt en hebben de productie opgeschaald. Ik denk dat de vraag in het eerste kwartaal van dit jaar met zo'n 400% is toegenomen, wat overigens ook valt te verklaren door het feit dat wij relatief kortgeleden gestart zijn met Aqualutions. Ook gaan we de komende tijd, net als eerder, veel tijd stoppen in informatievoorziening, bijvoorbeeld door presentaties over alternatieve manieren van beheren, waarbij we niet alleen onze producten, maar een breed scala aan informatie behandelen. Ook zorgen we dat de dealers van de hoed en de rand weten. Overigens wordt vaak gedacht dat de kosten van alternatieven afhankelijk zijn van de keuze voor een bepaalde techniek. Maar omdat wij bijvoorbeeld gekozen hebben voor het gebruik van aardgas, kan deze methode zelfs goedkoper zijn dan borstelen of branden. Bij de kosten moet je dus kijken naar de specifieke machine, niet perse naar de categorie waarin het apparaat valt.'



### JAN PLOOIJ, JEAN HEYBROEK

'Als leverancier van onkruidbestrijdingsmachines, maar ook voor onze afnemers, zijn wij blij dat er duidelijkheid is over de kant die we op moeten. Voor ons betekent dit extra drukte, maar het is ook een stimulans om onze afnemers zo goed en snel mogelijk te helpen aan de machines die ze nodig hebben. Op deze ontwikkeling hebben we eind vorig jaar al proberen in te spelen, door meer machines en apparatuur op voorraad te nemen. Wij willen groenbeheerders helpen door goede machines te leveren met een acceptabele levertijd, voor zover mogelijk. Wij zouden graag ook bij de terreinbeheerders en opdrachtgevers van onze klanten iets meer begrip willen zien, met name voor de aannemers die nu moeten overschakelen op chemievrij beheer.'

### ELSA LOUWERSE, CROW

'De CROW-online kennismodule "Onkruid en verhardingen" biedt handvatten voor onkruidwerend ontwerpen om te kunnen voldoen aan de nieuwe eisen. In de zomer van 2015 introduceerde CROW in deze kennismodule ontwerpvoorbeelden voor onkruidwerende verhardingen. Deze ontwerpvoorbeelden bieden ontwerpers, bestekschrijvers en beheerders inspiratie om onkruidproblemen te voorkomen, de juiste materiaalkeuze en detailinrichting te maken en een goede procesgang te verankeren in de organisatie. Deze ontwerpvoorbeelden (in de vorm van factsheets) geven inzicht in de kansen bij planontwikkeling, de kansen bij technisch ontwerp en beheer en verankering in beleid en proces. Ze bieden ondersteuning bij het zoeken van geschikte maatregelen en voorzieningen. Dit vergemakkelijkt de keuze voor een bepaalde maatregel of verhardingssoort op een bepaalde locatie of in een bepaald gebiedstype. Daarnaast vindt de gebruiker in deze factsheets voorbeeldoplossingen die vaak al in de praktijk zijn toegepast en getoetst. Hiermee wordt hij op een denkspoor gezet. De aangereikte oplossingen zijn bedoeld als voorbeeld en inspiratiebron om te worden geïmplementeerd in ontwerp, inrichting en bestekken.'



Be social

Scan of ga naar:

[www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5727](http://www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5727)